
STYRESAK 27/19
STRATEGISK PLAN FOR VEST-AGDER-MUSEET 2020-2022

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

6. juni 2019

Saksbehandler

John Olsen

Vedlegg til saken

Strategisk plan for Vest-Agder-museet 2020-2022

Saksfremlegg

Styret gjennomgikk utkast til strategisk plan i sak 8/19 og kom med innspill til justeringer. Disse er innarbeidet i vedlagte forslag til endelig plan.

Utkast til strategisk plan har etter styremøtet vært drøftet i organisasjonen og med avdelingslederne. Innspill fra denne prosessen er i stor grad innarbeidet. Noen av innspillene var mer knyttet til rutiner eller "hvordan gjør vi det i Vest-Agder-museet", disse blir fulgt opp i fora der dette er naturlig. Innspill som enten ikke er hensyntatt eller hvor det har vært ulike syn i organisasjonen er kommentert nedenfor.

Strategisk plan, med særlig fokus på punkt 6 "Folk (medarbeidere og organisasjonsutvikling)" ble behandlet i AMU 22. mai 2019 uten vesentlige merknader.

Planen ble drøftet med de tillitsvalgte den 28. mai 2019. Deres innspill var bl.a. knyttet til spørsmål om målgrupper burde være del av strategisk plan, at stadig nye lovpålagte oppgaver og krav til rapportering er en økende utfordring knyttet til både tid og økonomi, samt om spørsmålet rundt å vurdere et VAM magasin heller burde løses som del av markedsplanen. Forøvrig enighet om å arbeide videre med konkretisering av de ulike tiltakene under "Folk" når planen er vedtatt.

Kommentarer til justeringer i planen:

Tekst strategisk plan 2016 - 2020	Kommentarer/endringer til styremøte februar 2019	Kommentarer/endringer i endelig forslag
<i>Visjon:</i> Sammen skal vi flytte grenser	Videreføres	Videreføres
<i>Slagord:</i> Vi forteller din historie	Videreføres	Videreføres
<i>Verdier:</i> Ekte og kreative	Videreføres	Videreføres
<i>Formål:</i> Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum. Gjennom bevaring, forskning, formidling	Justeres til: Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum. Gjennom	Justeres til: Som Sørlandets største museum skal Vest-Agder-museet gi

<p>og fornying skal vi gi publikum gode opplevelser og ny innsikt om livet i Vest-Agder.</p>	<p>bevaring, forskning, formidling og fornying skal vi gi publikum gode opplevelser og ny innsikt ~~om livet i Vest-Agder.~~</p>	<p>publikum opplevelser og ny innsikt gjennom bevaring, forskning, formidling og fornying.</p> <p><i>Kommentar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Språklig justering for å grammatisk tydeligere fremstå som et overordnet mål. • Det er stilt spørsmål i prosessen om en fortsatt skal ha "Sørlandets største museum" som VAMs posisjon.
<p><i>Målgruppe</i></p>		<p>Nytt punkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn og unge • Barnefamilier • 60 + <p><i>Kommentar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tatt inn hva som er definert som museets målgrupper også i strategisk plan
<p><i>Strategi</i></p>		<p>Justeres til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VAM skal være en ekte, fleksibel og kreativ

		<p>faginstitusjon. Museet skal være en aktuell, relevant, nyskapende og oppdatert samfunnsaktør.</p> <ul style="list-style-type: none"> • For å sikre VAM som sterk faginstitusjon innen forskning, formidling og forvaltning skal museet i planperioden vesentlig øke egeninntjeningen og arbeide med markedstilpasning. <p>Kommentarer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Endret rekkefølge på de to punktene – viktigste først. • Konkretisert at bakgrunnen for å øke egeninntjeningen er målet om å fortsatt være en sterk faginstitusjon. • Det er fra noen foreslått at siste setning burde vært supplert med "...basert på bærekraftige tiltak." Andre har kommentert at deler av museets formidling/anleggene vi forvalter tvert imot representerer forurensningskilder som ikke ville vært akseptert i dag og at
--	--	---

		dette kan havne i motstrid med hverandre. Bærekraft er et viktig punkt under de ulike delmålene nedenfor, men er ikke tatt inn som en forutsetning i strategien.
<p><i>Muligheter:</i></p> <p>Museet har en stab av godt kvalifiserte medarbeidere. Det er stort engasjement og lokal interesse for kulturhistorie. Kommunene har stor bevissthet rundt sine museer. I alle avdelinger ligger potensiale for en spennende utvikling.</p>	<p>Justeres til</p> <ul style="list-style-type: none"> • Museet har en stab av godt kvalifiserte medarbeidere. • Det er stort engasjement og lokal interesse for kulturhistorie. • Fylkeskommunen og kommunene har stor bevissthet rundt sine museer. • Vest-Agder-museet har en nasjonal og internasjonal posisjon og løser flere nasjonale oppgaver. • I alle avdelinger ligger potensiale for en spennende utvikling. • Etableringen av et samlet Agder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Museet har en stab av godt kvalifiserte medarbeidere. • Det er stort engasjement og lokal interesse for kulturhistorie. • Fylkeskommunen og kommunene har stor bevissthet rundt sine museer. • Vest-Agder-museet har en nasjonal og internasjonal posisjon og løser flere nasjonale oppgaver. • I alle avdelinger ligger potensiale for en spennende utvikling. • Etableringen av et samlet Agder.
<p><i>Utfordringer og særlige fokusområder:</i></p>	<p>Justeres til:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Stort etterslep innen bygningsvedlikehold og samlingsforvaltning. • Kunnskapsoverføring knyttet til håndbåren kunnskap. • Trang økonomi og for små driftsmidler i forhold til oppgavene som skal løses. • Fornyning og utvikling av avdelingenes publikumstilbud. • Markedstilpassing knyttet til utadrettet markedsføring og museets tilbud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stort etterslep innen bygningsvedlikehold og samlingsforvaltning. • Overføring av håndbåren kunnskap. • Trang økonomi og for små driftsmidler i forhold til oppgavene som skal løses. • Fornyning og utvikling av avdelingenes publikumstilbud. • Markedstilpassing knyttet til utadrettet markedsføring og museets tilbud. • Nytt museumsbygg og magasin. • Økt fokus på bærekraftig virksomhet og konsekvenser av klimaendringer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nytt museumsbygg og magasin. • Økt fokus på bærekraftig virksomhet og konsekvenser av klimaendringer. • Stort etterslep innen bygningsvedlikehold og samlingsforvaltning. • Trang økonomi og for små driftsmidler i forhold til oppgavene som skal løses. • Stadig nye lovpålagte oppgaver, samt økte krav til rapportering til tilskuddsgivere krever mye ressurser. • Overføring av håndbåren kunnskap. • Fornyning og utvikling av avdelingenes publikumstilbud. • Markedstilpassing av museets tilbud. <p>Kommentarer:</p>
---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Endret rekkefølge på punktene. • Siste punkt er forenklet.
--	--	---

Faglige fokusområder for den enkelte avdeling

<p>Flekkefjord museum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortelle Flekkefjords historie. 2. Være et møtested i byen. <p>Lista museum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortelle Listas historie, her under Listas militære betydning under 2. verdenskrig 2. Være et økomuseum med "on site" formidling (Hervoll mølle, Østhassel redningsstasjon). <p>Sjølingstad Uldvarefabrik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevares som et autentisk nasjonalt teknisk industrielt kulturminne. 2. Være en levende museumsfabrikk. <p>Mandal museum og Vigeland hus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortelle Mandals bys historie 2. Vise frem og formidle historien til og verk av de fem store kunstnerne. <p>Gimle Gård</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevares som et autentisk kulturminne/ tidskapsel. 2. Formidle historien om menneskene som bodde der og tiden de levde i. <p>Kristiansand museum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utvikles til et autentisk levende og relevant friluftsmuseum med fokus på bygningshistorie, boligkultur og "livet mellom husene". 2. Navet i museets bygningsvernsatsning. <p>Kristiansand kanonmuseum:</p>	<p>Nytt museumsbygg på Odderøya:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kristiansands bys historie, byens betydning for omlandet – og omlandets betydning for byen. 2. Hele Vest-Agder-museets "utstillingsvindu". <p>Odderøya museumshavn og Odderøya for øvrig:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fylkets museumshavn for mindre båter og formidling av områdets nyere maritime historie. 2. Formidle kulturminnene knyttet til militærhistorien og Kristiansand som karantenehavn. <p>Setesdalsbanen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevares som et autentisk teknisk industrielt kulturminne. 2. Nasjonalt ansvar for å bevare norsk 1067 mm jernbanehistorie. <p>Hestmanden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nasjonalt minnesmerke for krigsseilerne og formidlingsarena for deres historie. 2. Seilende skip som autentisk kulturminne med tilrettelagt visuell formidling. <p>Tingvatn</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formidle kulturhistorien på Tingvatn spesielt og i regionen/Indre Agder generelt. 2. Å gi folk større innsikt i jernalderens/folkevandringstidas historie gjennom levende, forskningsbasert formidling og eksperimentell arkeologi.
---	---

<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevares som et autentisk militærhistorisk kulturminne. 2. Sette Møvig inn i en internasjonal kontekst. 	
--	--

Kommentar:

Noen punkter er konkretisert og formuleringene "mest mulig autentisk" er endret til "autentisk".

Langsiktige mål og overordnede tiltak - *Synlighet, fart og retning*

Fornyng

Mål: VAM er innovativt, kreativt og realiserer ambisiøse planer som sikrer en bærekraftig forvaltning og et relevant publikumstilbud.

Tiltak:

1. Etablere nytt museumsbygg for hele VAM på Odderøya som et attraktivt besøksmål.
2. Etablere Hestmanden som Norsk krigsseilermuseum.
3. Ha attraktive og funksjonelle museumsbygg som forsterker opplevelser og læring.
4. Være en aktiv og uredde samfunnsaktør, som er i dialog og samspill med lokalbefolkningen og besøkende.
5. Videreføre og videreutvikle et godt samarbeidet med frivillige miljøer rundt museets virksomhet.
6. Ha et bevisst forhold til bærekraft, klima og miljø i museets tankegang og virksomhet. Dette betyr både at museet skal arbeide for at egen virksomhet blir mer bærekraftig og at museet håndterer klimaendringenes påvirkning på museets kjerneoppgaver.
7. Etablere plan og søke midler for å tilrettelegge for økt universell utforming ved museets avdelinger.

8. Bidra til at museenes rolle og tilbud styrkes i forbindelse med fylkessammenslåingen.

Kommentarer:

- Endret på rekkefølgen – nytt museumsbygg løftet opp som pkt. 1.
- Konkretisert at det nye museumsbygget skal være for hele VAM.
- Punktet om å etablere Hestmanden som Norsk krigsseilermuseum er tatt inn igjen, jf. kommentar fra styret.
- Ønske om å konkretisere nytt publikumsmottak på Kristiansand museum, kanonmuseet osv. er ikke hensyntatt. Dette er dekket inn under pkt. 3 og må konkretiseres videre i handlingsplaner når det gjelder fremdrift osv.

Formidling

Mål: Et stort og begeistret publikum, som har lært noe nytt, snakker positivt om oss og ønsker seg tilbake.

Tiltak:

1. Etablere nye og varierte utstillinger med utgangspunkt i museets foto, gjenstandssamlinger og muntlige beretninger.
2. La formidlingstilbudet være et ledd i arbeidet med dannelse og demokratibyggning
3. Arbeide spesielt med videreutvikling av formidlingstilbud til barn og særlig interesserte voksne og grupper.
4. Være et aktuelt og relevant museum, som møter publikum på nye og andre arenaer og tilstreber flerveis kommunikasjon med et bredt publikum.
5. Arbeide med tilrettelegging for universelt utformet formidling og opplevelser i museet.
6. Vurdere etableringen av et "VAM-magasin" med blanding av populærvitenskapelige artikler og markedsføring.
7. Samme med andre museer og kulturinstitusjoner i regionen, utforske nye digitale muligheter i formidlingen.

Kommentarer:

- Punkt 2 og 3 er omformulert, men meningsinnholdet er uendret.

- Pkt. 5 er nytt og knyttet til universell utforming også av selve formidlingen, ikke bare av arenaene.
- Pkt. 6 har vært diskutert i forhold til museets kapasitet, men i og med at det er et tiltak som skal vurderes vil punktet løftes som en egen sak på et senere tidspunkt.

Forvaltning

Mål: Museets samlinger er registret, digitalisert. Samlingene oppbevares og forvaltes på en tilfredsstillende måte.

Tiltak:

1. Etablere nytt magasin.
2. Avsette ressurser til at alle gjenstander og relevante foto kan bli registrert, digitalisert og publisert i tråd med utarbeidede planer.
3. Avsette egne ressurser, samt søke ekstern finansiering til opprusting av bygg og anlegg slik at de har et normalt vedlikeholds nivå.
4. Videreutvikle et sterkt bygningsfaglig miljø.
5. Sikre den håndbårne kunnskapen ved museets avdelinger.
6. Videreføre fylkesansvar innen fotobevaring og industridokumentasjon.
7. Sikre økonomiske ressurser til langsiktig og bærekraftig forvaltning, drift og vedlikehold av museets teknisk-industrielle kulturminner.

Kommentarer:

- Hovedmålet er endret fra at museet skal ha oversikt over samlingene, til at samlingene mer konkret skal være registrert og digitalisert. Setningen om oppbevaringsforhold er videreført som del av hovedmålet.

Forskning og kunnskapsproduksjon

Mål: VAM er førstevalg for spørsmål innen våre faglige satsningsområder.

Tiltak:

1. Forskningen foregår på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå. Den kan være organisert internt i museet, som egne prosjekter eller i samarbeid med relevante forskningsinstitusjoner og nettverk.

2. Vi produserer og utvikler kunnskap innenfor et bredt spekter av fagområder og legger til rette for at den nye kunnskapen brukes aktivt i museets videre arbeid og utvikling.
3. VAM har gode forskningsrutiner og arbeide for at flere ansatte får NMF-godkjenning.
4. Videreføre museets publiseringsvirksomhet på analoge og digitale flater.
5. Stimulere til at andre ønsker å forske på museets samlinger og innenfor museets faglige fokusområder.
6. VAM skal spre kunnskap om vår kompetanse og være høringsinstans i relevante saker.

Kommentarer:

- Endret overskrift – målet i større grad relatert til felt hvor museet har en spisskompetanse.
- Konkretisert og supplert, jf. innspill fra styret.
- Endret rekkefølge på punktene.

Forretning

Mål: VAM har en økonomi som sikrer stabil drift og muligheter for utvikling.

Tiltak:

1. Aktivt arbeid for at statens overføringer økes til 60 %.
2. Søke ekstern prosjektfinansiering fra private stiftelser, fond og bedrifter.
3. Gjennom posisjonering, merkevarebygging og kommersialisering øke besøket og egeninntjeningen.
4. Følge opp og videreutvikle museets vedtatte digital strategi.
5. Videreføre arbeidet med økt salg av billetter og opplevelser på digitale flater.
6. Utarbeidet plan for hvordan museets arbeid med bærekraft kan brukes i markeds/posisjoneringsarbeidet.

Kommentarer:

- Pkt. 1 er endret fra "statens tilskudd" til "statens overføringer" i tråd med signaler i kulturmeldingen om at mer av dagens "statlige tilskudd" vil gå via de nye regionene.
- Tidligere pkt. 1 er delt i nytt pkt. 1 og 2.
- Det har vært noe kommentarer rundt hvor vidt begrepet "kommersialisering" skal brukes i pkt. 2. Begrepet er beholdt, ut fra at dette er nødvendig for å sikre inntjening for å drifte museets kjerneoppgaver og sikre ressurser til å beholde en faglig godt kvalifisert og dedikert stab.

Folk (medarbeidere og organisasjonsutvikling)

Mål: Tydelig organisasjon med godt arbeidsmiljø og god kommunikasjon som gjør at kompetente personer søker og blir.

Tiltak:

1. Arbeide for et godt arbeidsmiljø, både fysisk og psykososialt.
2. Løpende kvalitetssikre rutiner for god økonomistyring, personalforvaltning og generell administrasjon.
3. Tydeliggjøre organisasjonsoppbygningen og ansvarsfordelingen i museet.
4. Videreutvikle samarbeidet på tvers i organisasjonen.
5. Sikre god informasjonsflyt.
6. Sikre en god basisbemanning i museet. Denne suppleres med prosjektansatte knyttet til særlige prosjekter og arbeidstopper.
7. Legge til rette for kompetanseheving gjennom at ansatte kan gis mulighet for fagbrev, videreutdanning eller generell kompetanseheving.
8. Markere oss i museumslandskapet og være en attraktiv arbeidsplass for de beste fagpersonene innen våre satsingsområder.

Kommentarer:

- Innspill på å ta inn "økonomi" i målet for "organisasjonsutvikling" er ikke tatt til følge, da dette menes å være dekket under "Foretning".
- Endret tittel ("medarbeidere" tatt inn sammen med organisasjonsutvikling)
- Endret rekkefølge på tiltakene.
- Tidligere pkt. 3 er delt i to punkt, nåværende pkt. 4 og 5.
- Nytt pkt. 6 etter innspill i styremøte og fra de ansatte.

Forslag til vedtak

Styret vedtar strategisk plan for Vest-Agder-museet 2020-2022.

Vest-Agder-museet IKS